

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8009 Dep
0032 Oslo

9. januar 2017

Høring – NOU 2016:22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev av 24. oktober 2016 med forslaget fra utvalget for evaluering av aksjeloven og allmennaksjeloven i NOU 2016:22.

Generelle kommentarer

Utredningen inngår som et ledd i regjeringens arbeid med å forbedre rammeverket for næringslivet, forenkle og legge til rette for verdiskaping, noe som etter vårt syn kan være positivt og nødvendig for næringslivet. Et velfungerende næringsliv er imidlertid avhengig av at konkurranseforholdene ikke ødelegges av illojale aktører, og at myndighetene er i stand til å kunne håndheve regelverket som gjelder for de næringsdrivende. Regelverket må derfor også kunne sikre effektiv myndighetshåndhevelse slik at ulovligheter kan avsløres og illojale aktører ikke får for stort spillerom. Økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet er et stort og trolig økende problem. Kontrollmyndighetene og politiet møter på en betydelig andel næringsdrivende som ikke ønsker å etterleve skattereglene, trygde- og stønadsreglene og bl.a. reglene i arbeidslivet.

Det fremkommer av utredningen kap. 2.3 at det ligger i utvalgets mandat å vurdere i hvilken grad forslag til endringer vil ha betydning for økonomisk kriminalitet og skatteunndragelse. Vi savner her en mer balansert vurdering av konsekvensene av forenklingstiltak for muligheten av å motvirke og bekjempe økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Utvalget synes nærmest å bagatellisere – og i hvert fall undervurdere – betydningen av aksjelovens regler for å kunne motvirke kriminalitet, f.eks reglene om oppbevaring av selskapsdokumenter, størrelsen på aksjekapitalen og revisjonsplikten. Vi ser ikke bort fra at manglende representasjon fra viktige kontrollmyndigheter og politiet/Økokrim kan ha vært medvirkende til dette.

I forbindelse med kontroller av såkalt fiktiv fakturering bl.a. i bygge- og anleggsbransjen erfarer vi at mange av de fiktive foretakene og stråpersonene driver som enkeltpersonforetak. Slik Norsk Øko-Forum (NØF) ser det, åpner forslaget til ny aksjelovgivning mer opp for at useriøse aktører kan drive virksomhet med begrenset ansvar, noe som etter vår oppfatning er meget uheldig.

Punkt 5.4 Dokumentasjon av generalforsamlingsbeslutninger, styrevedtak, avtaler mv.

Utvalget foreslår i punkt 5.4.2 at regler om dokumentasjon av protokoller mv. utformes nøytrale med hensyn til bruk av media. Begrunnelsen er at reglene dermed kan ta hensyn til fremtidig teknologisk utvikling. Utvalget foreslår at selskapsdokumentasjon skal være tilgjengelig i lesbar form i hele oppbevaringsperioden. NØF støtter disse forslagene.

Utvalget ser at det er et behov for å hindre endring i ettertid av regnskapsdokumentasjon og regnskapsopplysninger som har dannet grunnlag for regnskapsrapportering og viser til at tilsvarende for så vidt også gjelder for selskapsdokumentasjon. For selskapsdokumentasjon ser utvalget imidlertid ikke behov for tilsvarende eksplisitte regler som finnes i bokføringsregelverket.

Forslaget til ny § 1-7 lyder: *"Selskapsdokumentasjon skal oppbevares på betryggende måte som sikrer at dokumentasjonen er tilgjengelig i lesbar form i fem år"*. NØF mener at det med fordel kan presiseres i aksjeloven at selskapsdokumentasjonen skal sikres mot endring. Imidlertid er det neppe hensiktsmessig å kopiere alle de detaljerte reglene i bokføringsloven og bokføringsforskriften. Vi foreslår derfor at den foreslåtte bestemmelsen utvides til også å omfatte endring, f.eks ved å benytte formuleringen i bokføringsloven § 13 tredje ledd første punktum: *"Oppbevaringspliktig regnskapsmateriale skal oppbevares ordnet og være betryggende sikret mot ødeleggelse, tap og endring"*. Det bør også vurderes å ta inn noe om at filformatet, jf. bokføringsforskriften § 5-2-9.

NØF viser til at også de offentlige arkivreglene har relativt detaljerte regler for elektronisk lagring, jf. Forskrift om offentlige arkiv kapittel II C som fastsetter regler om lagringsmedium ved elektroniske arkiver.

Kapittel 5.6 Oppbevaring av selskapsdokumenter, regnskapsmateriale mv.

Utvalget foreslår å samordne aksjelovens regler og bokføringslovens bestemmelser og foreslår derfor at hovedregelen for oppbevaringstid for selskapsdokumentasjon settes til fem år i samsvar med bokføringsloven, jf. forslag til ny § 1-7. Utvalget foreslår også å fjerne aksjelovens regler om krav til oppbevaringstid for regnskapsmateriale ved fusjon, fisjon, oppløsning og avvikling. Etter utvalgets syn bør skattemyndighetene ha adgang til å pålegge selskapene lengre oppbevaringstid også for selskapsdokumentasjon etter aksjeloven, men har ikke foreslått noen konkret lovendring på dette punktet.

NØF mener det ikke er særlig byrdefullt å oppbevare selskapsdokumentasjon tilbake fra stiftelsen av selskapet. Omfanget av slike opplysninger/dokumentasjon er svært begrenset og krever liten eller knapt noen lagringsplass selv i dag med oppbevaring av protokoller. Når det nå foreslås mulighet for elektronisk oppbevaring, blir det i praksis helt uproblematisk å oppbevare denne selskapsdokumentasjonen.

Historiske opplysninger fra bl.a. styre- og generalforsamlingsprotokoller og notoritet rundt styre- og generalforsamlingsbeslutninger vil ofte gi nyttig og viktig informasjon og kan være av avgjørende betydning utover de fem foreslåtte årene for oppbevaring. Protokollene (selskapsdokumentasjonen) gir ofte viktige opplysninger som gir bedre forståelse for senere transaksjoner både for kontrollmyndighetene, for bostyrere i konkurssaker og for politiet i etterforskning av økonomiske straffesaker. Selskapsomdannelser ved fusjoner og fisjoner gir i mange tilfeller grunnlag for skatteposisjoner som anvendes mange år i ettertid, og

kontrollmyndighetene har derfor behov for og vurderer forhold rundt fusjonen/fisjonen når skatteposisjonene anvendes. I kontrollsammenheng, hvor formålet med anskaffelser selskapet har foretatt er omstridt (for eksempel der bolig, fritidseiendommer eller lystbåter blir anskaffet i selskapets eller aksjonærs interesse), er disse protokollene en viktig del av bevisbildet ved skattlegging for nyere år (innenfor fristen for endring på fem eller ti år), selv om selve anskaffelsen kan ligge mange år tilbake i tid. Av kontrollhensyn er det derfor viktig å kunne gjennomgå historikken til selskapet som fremkommer av selskapsdokumentasjonen.

På denne bakgrunn mener NØF at aksjelovens oppbevaringsregler ikke bør endres, og at forslaget om redusert oppbevaringstid for selskapsdokumentasjon til fem år vil være svært uheldig for kontrollmulighetene for skattemyndighetene, etterforskningen av økonomiske straffesaker og av hensyn til foreldelsesfristene i straffeloven og for bl.a. skattesakene.

Utvalget foreslår ikke å innføre krav til oppbevaringssted, og viser til at et tilsvarende krav til oppbevaringssted som angitt i bokføringsloven kan være problematisk å overholde dersom dokumentasjonen oppbevares i «nettskyen» eller lignende.

NØF mener at det i det minste bør presiseres at dokumentasjonen skal være lett tilgjengelig på en adresse i Norge, f.eks. ved at noe av formuleringene i bokføringsforskriften § 7-5 tas inn i loven. Første ledd annet punktum i denne bestemmelsen lyder: *"Regnskapsmaterialet skal være tilgjengelig i lesbar form og skal kunne skrives ut på papir fra terminal eller lignende i Norge i hele oppbevaringsperioden."*

Kapittel 7.2 Kravet til minste aksjekapital

Etter en helhetsvurdering har utvalget kommet til at kravet til minste lovbestemte aksjekapital bør settes ned til 1 krone. Etter utvalgets oppfatning har minstekravet til aksjekapital ingen betydning for selskapets kreditorer, og utvalget har ikke kjennskap til at minstekravet har noen betydning i kampen mot økonomisk kriminalitet. Utvalget peker blant annet på at det ikke er noen sammenheng mellom aksjekapitalens størrelse og selskapets egenkapital. Utvalget antar at også «useriøse» aktører klarer å fremskaffe 30 000 kroner. Etter utvalgets syn bør derfor «useriøse» aktører stoppes gjennom annen regulering.

NØF er enig i at andre tiltak enn minstekrav til aksjekapital kan være av større betydning i kampen mot økonomisk kriminalitet og at den formelle aksjekapitalen har mindre betydning for selskapets formuesstilling og evne til å innfri forpliktelser ved forfall. Ytterligere nedsettelse vil imidlertid kunne gi enda flere useriøse aktører som stifter aksjeselskap. Ved å redusere kapitalkravet til kr 1 kan vi dessuten vanskelig se at kravet i § 3-4 om forsvarlig egenkapital "til enhver tid" blir ivaretatt ved stiftelsen. Egenkapitalen i et selskap kan aldri være null (eller kr 1) for å være "forsvarlig".

En reduksjon av kravet til minste aksjekapital fra kr 30 000 til kr 1, vil kunne åpne for at det blir dannet flere aksjeselskaper på bekostning av antall enkeltpersonforetak. Dette behøver ikke være "useriøse" aktører (de kan allerede i dag etablere NUF), men personer med svak økonomi som ønsker å etablere en virksomhet. Et større antall aksjeselskap vil kunne redusere skattemyndighetenes muligheter til å kreve inn utestående skatte- og avgiftskrav. Skattekreditorene står i en annen stilling enn andre kreditorer som kan velge om de vil gi lån eller ikke og størrelsen på lånet. Skattekravene oppstår jo i utgangspunktet etter de skattepliktiges egne oppgaver, og skattemyndighetene kan derfor ikke som andre kreditorer velge hvem og hvor mye kreditt som skal innvilges. Selskapsformen og ansvarsbegrensningen

i aksjeselskaper er derfor av vesentlig betydning for mulighetene for skattemyndighetene til å kunne inndrive skattekravene. En stor andel av konkursene i små foretak gir ingen dividende til kreditorene, og ved konkurs i aksjeselskap er den reelle muligheten til å kreve utestående beløp av andre ansvarssubjekter liten. Dette gjelder særlig der eiere, styremedlemmer og daglig leder drar til utlandet. Der det er opprettet enkeltpersonforetak, er muligheten til å kreve inn skyldig beløp større.

Vi ser det også som sannsynlig at de foreslåtte endringene vil føre til at inngangsbilletten for å stifte aksjeselskap blir for lav. Det er sannsynlig at mange som i dag driver næringsvirksomhet som enkeltpersonforetak, vil omdanne/stifte aksjeselskap, med begrenset ansvar for skatte- og avgiftsrestanser. Det er stor risiko for at mange av disse næringsdrivende ikke vil sette seg inn i aksjelovgivningen og etterleve disse reglene, men drive et aksjeselskap som om det var et enkeltpersonforetak.

Utvalgets begrunnelse for å sette minstekravet til aksjekapitalen til kr 1 og ikke kr 0, er at et innskudd på kr 1 forutsetter at det opprettes en bankkonto i selskapets navn. Utvalget anser dette som en "seriøsitetssperre", da banken må foreta en ID-kontroll etter hvitvaskingsloven ved opprettelse av en bankkonto, og på denne måten foretar banken en kontroll av hvem som er "reelle rettighetshavere" i selskapet. Samtidig foreslår utvalget at det ikke skal kreves en ekstern bekreftelse ved stiftelse med innskudd under kr 100 000. Vi stiller spørsmål ved hvem og hvordan det skal følges opp at det *faktisk* opprettes en bankkonto og at det *faktisk* foretas en ID-kontroll. Dersom dette ikke sikres, kan det medføre at enda flere falske ID-er kommer i omløp.

Sett i lys av at det er foreslått omfattende formelle forenklinger, at små selskaper fortsatt kan velge ikke å ha revisor og at det ikke er krav om at selskaper må ha en autorisert regnskapsfører, vil det ikke være noen som *løpende* følger opp selskapers etterlevelse av aksjeloven. Det er da ingen som vil kunne håndheve eventuelle brudd på aksje-, regnskaps-, bokføring-, skatte- og avgiftslovgivningen, med unntak av de (få) kontrollene skattemyndighetene foretar på stikkprøvebasis. Etter vår erfaring er det altfor mange useriøse aktører som i liten grad oppfyller sine plikter, herunder leverer merverdiavgiftsoppgaver og selvangivelse med næringsoppgave. Ved kontroller avdekkes det mange brudd på bokføringsloven, alt fra virksomheter som ikke fører regnskap i det hele tatt, hvor det foreligger vesentlige feil i regnskapsdokumentasjonen, til mindre formalfeil.

Utvalget (pkt. 7.2.4.2 side 65) antar at useriøse aktører stoppes med bruk av konkurskarantene. Vi vil i denne sammenheng bemerke at det i svært ofte ikke er midler i boet, og at det gjennomføres en forenklet bobehandling (jf. konkursloven § 135). Konkurskarantene er ikke en automatisk konsekvens av en konkurs, men er særlig aktuelt i de tilfellene der det foreligger konkursgjengangere og/eller mistanke om straffbare forhold. For å kunne påvise mulige straffbare forhold, må det være midler i boet til å kunne gjøre denne vurderingen. Dessuten har politiet få ressurser til å etterforske økonomisk kriminalitet, herunder konkurskriminalitet.

Utvalget ser en sammenheng mellom nedgangen i antall NUF og at minstekravet til aksjekapital ble senket fra kr 100 000 til kr 30 000, og anser at aksjeloven har blitt mer konkurransedyktig mot aksjelovgivning i andre europeiske jurisdiksjoner. Til dette er å bemerke at virksomhet gjennom NUF sannsynligvis ikke har levd opp til de næringsdrivendes forventninger. Mange som startet opp NUF-selskaper var av den oppfatning at dette var en

måte å innrette seg på for å unngå beskatning. Skatteetaten har hatt fokus på å kontrollere slike selskaper. I tillegg har Foretaksregisteret slettet mange NUF der hovedforetaket har blitt slettet i hjemlandet, gjerne som følge av at hovedforetaket ikke har oppfylt sine selskapsforpliktelser til hjemlandet.

NØF er på bakgrunn av dette av den oppfatning at kravet til minste aksjekapital ikke bør reduseres fra dagens 30 000 kroner til 1 krone.

Vi viser for øvrig til våre kommentarer i vårt høringsbrev av 15. april 2011 til "Høring – utredning om forenkling og modernisering av aksjeloven" (advokat Gudmund Knudsens utredning) punkt 5.5.2, hvor vi sa følgende:

"Ut fra en helhetsvurdering foreslås det at kravet til minste aksjekapital senkes fra 100 000 kroner til 30 000 kroner, og at kostnader ved stiftelsen skal kunne dekkes av aksjekapitalen.

Forslaget vil, sammen med forslaget om å oppheve revisjonsplikten for små aksjeselskaper, ganske sikkert føre til en rekke nyetablerte aksjeselskaper. Nyetableringene vil komme i form av nye virksomheter, omdanninger fra enkeltpersonforetak til aksjeselskap, og muligens ved at virksomhet som drives gjennom filial i Norge (NUF) etableres som egne aksjeselskaper her i landet.

Av kontrollhensyn er det en fordel hvis antall NUF reduseres ved at det etableres norske aksjeselskaper. Vi er likevel meget skeptisk til at kravet til minste aksjekapital reduseres. Kombinert med forslaget om å fritta mindre selskaper for revisjon, vil det etter vår oppfatning være stor fare for at flere useriøse aktører vil benytte aksjeselskapsformen. Dette gir igjen økt risiko for økonomisk kriminalitet.

Aksjeselskapsformen har til nå vært ansett som en "seriøs" foretaksform i motsetning til for eksempel NUF, som av mange har blitt sett på med skepsis på grunn av manglende krav til innskutt kapital/egenkapital og revisjon. Banker og andre långivere har derfor vært tilbakeholdne med å gi lån og annen kreditt til slike selskaper. Vi frykter derfor at reduserte krav til aksjekapital kombinert med manglende revisjon vil kunne svekke den allmenne tilliten til aksjeselskapsformen. Konsekvensene av dette kan bli økte kapitalkostnader for de mindre aksjeselskapene og økte kontroll- og transaksjonskostnader for samfunnet, ikke minst for offentlige kontrollmyndigheter. Vi er også overbevist om at skatteinnkrevningen vil bli vanskeligere ved mindre krav til egenkapital.

Vi er enig i at andre tiltak enn minstekrav til aksjekapital kan være av større betydning i kampen mot økonomisk kriminalitet. Likevel mener vi at det er viktig å ikke redusere selve inngangsbilletten for stiftelse av selskap med begrenset ansvar, særlig når det er mulig å velge bort revisjon. I den forbindelse nevnes at forslaget til Finansdepartementet (Prop. 51 L 2010-2011) om at skatte- og avgiftsmyndighetene kan pålegge revisjon, legger opp til frister og formelle prosedyrer som kan medføre at useriøse aktører rekker å oppløse eller fisjonere selskapet og dermed unndra seg revisjon.

At den formelle aksjekapitalen har mindre betydning for selskapets formuesstilling og evne til å innfri forpliktelser ved forfall, er det vanskelig å være uenig i. Poenget vårt er at en reduksjon i kravet til minste aksjekapital vil kunne bidra til å øke antall useriøse aktører, og dermed risikoen for flere selskaper med dårlig betalingsevne og/eller betalingsvilje. Det bemerkes for ordens skyld, til siste avsnitt i utredningens pkt. 5.5.2.2, at fastsatte krav på skatt og merverdiavgift er usikrede krav.

Personlig ansvar for selskapets ledelse nevnes i pkt.5.5.2.5 som et tiltak som kan motvirke ulovlig uttak av midler fra selskapet til skade for kreditorene. Etter aksjeloven § 17-1 kan bla. offentlige myndigheter kreve erstatning av styremedlemmer, daglig leder mv. Vår erfaring er imidlertid at det er svært ressurskrevende å anvende dette regelverket, noe som medfører at det knapt gjøres i dag. Vi tror dessuten at forslaget i pkt. 5, om å oppheve plikt til daglig leder og antall styremedlemmer for alle aksjeselskaper, i hvert fall ikke vil ha positiv virkning på personlig ansvar som tiltak mot ulovlig tapping mv".

Kapittel 7.3 Plikt til å utarbeide åpningsbalanse

Åpningsbalanse, sammen med stiftelsesdokumenter/redegjørelser og lovbestemte fusjons-/fisjonsdokumenter, er viktige hjelpemidler ved kontroll. NØF er derfor mot at kravet til åpningsbalanse fjernes. For nærmere begrunnelse vises til vårt høringssvar kommentarer til advokat Gudmund Knudsens utredning, samt våre kommentarer til "Regnskapslovutvalgets utredning om regnskapslovens bestemmelser om årsberetning mv."

"Regnskapslovutvalgets flertall foreslår at aksjelovgivningens krav til åpningsbalanse ved stiftelse, fusjon, fisjon og omdannelse fra AS til ASA ikke videreføres. Hovedargumentet er at nytten av åpningsbalansen vurderes som liten.

NØF mener at kravet til åpningsbalanse skal beholdes og støtter derfor utvalgets mindretall. I kontrollsammenheng er tallene i åpningsbalansen sentrale for skattemyndighetenes mulighet til å kunne identifisere mulig feil og plukke ut de selskapene som skal kontrolleres nærmere. NØF kan ikke se at utarbeiding av en åpningsbalanse krever merarbeid av betydning. Dersom Finansdepartementet likevel vil fremme flertallets forslag om å oppheve kravet til åpningsbalanse, er det nødvendig for skatteetaten å fastsette målrettet informasjonsplikt for sine kontrollbehov, f.eks knyttet til næringsoppgaven.

Opplysninger om status på oppstartstidspunktet gjennom åpningsbalansen vil også kunne øke informasjonsverdien av regnskapet, og kravet i aksjeloven § 3-4 om forsvarlig egenkapital og likviditet til enhver tid, tilsier at gjeldende regler om åpningsbalansen videreføres.

Vi viser forøvrig til våre kommentarer om åpningsbalansen i tidligere høringsuttalelse av 15. april 2011 til Justisdepartementet vedrørende utredning om forenkling og modernisering av aksjeloven."

Kapitel 7.7 Fond for urealiserte gevinster og fond for vurderingsforskjeller

Her slutter utvalget seg til regnskapslovutvalgets vurdering og foreslår at aksjelovene § 3-2 endres i samsvar med regnskapslovutvalgets forslag.

Forslaget innebærer at urealisert verdistigning som ikke er bundet etter regnskapsdirektivet vil kunne deles ut. NØF tror dette vil være uheldig utfra kreditorenes interesser da avsetning til et bundet fond gir mindre rom for skjønsmessige vurderinger.

Kapittel 11.4.2 Handleplikt ved tap av halve aksjekapitalen i aksjeselskap

Etter utvalgets oppfatning er det ikke hensiktsmessig at styrets handleplikt er knyttet til halve aksjekapitalen når minstekravet til aksjekapital er 30 000 kroner eller lavere, og sier videre at det er ingen nødvendig sammenheng mellom aksjekapitalen og bokført egenkapital eller reell egenkapital. Utvalget foreslår derfor å oppheve annet punktum i aksjeloven § 3-5 første ledd.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 7.2 mener NØF at minstekravet til aksjekapital i hvert fall ikke skal reduseres. Selv om aksjekapitalen ikke er sammenfallende med selskapets egenkapital, er dette en konkret tallstørrelse som styret må forholde seg til.

Kapittel 12 Avtaler mellom selskapet og aksjonærer eller medlemmer av selskapets styre mv.

Utvalget foreslår at den någjeldende bestemmelsen i aksjeloven § 3-8 erstattes med en plikt til å gi aksjonærene i aksjeselskaper informasjon om transaksjoner mellom selskapet og dets aksjonærer, tillitsvalgte og deres nærstående. Informasjonspliktige transaksjoner er etter forslaget "vesentlige transaksjoner" dvs. transaksjoner som samlet utgjør 2,5 % av balansesummen, minimum kr 500 000

En forutsetning for forslaget er at regnskapslovutvalgets forslag i NOU 2015:10 til ny regnskapslov § 6-28 vedtas, slik at informasjon som nå skal gis etter aksjeloven § 3-8 i stedet fremgår av noter til årsregnskapet. Aksjeloven § 3-8 har, slik vi ser det, en viktig funksjon når det gjelder å overholde aksjelovens regler om utbytteutdeling. Disse bestemmelsene har også materiell betydning for beskatningen.

NØF er imidlertid skeptisk til at generalforsamlingen ikke lenger skal være bestemmende organ, og at grensen for vesentlighet blir for høy for mindre selskaper.

Kapittel 13.1 Revisjonsplikt

Utvalget drøfter, men foreslår ingen endringer i de gjeldende terskelverdiene for fravalg av revisjon.

NØF mener at tektselverdiene bør vurderes økt, da det er vår erfaring er at bl.a. skatteunndragelser forekommer hyppigere i selskap som har valgt bort revisjon. Ekobrottsmyndigheten i Sverige har i en rapport publisert i juni 2016 konkludert med at aksjeselskaper som har fravalgt revisor er overrepresentert når det gjelder planlagt økonomisk kriminalitet. I større og alvorlige skattekrimsaker ser vi det samme i Norge, at de kriminelle i stor grad benytter seg av selskaper hvor det ikke er revisor. Vår erfaring generelt er at kvaliteten på regnskapene, bokføringen og ligningsoppgavene er klart bedre hos selskaper som har revisor. Det samme gjelder for selskapsdokumentasjonen, som kvalitativt er bedre hos selskaper med revisjon.

I en studie fra en masteroppgave ved Handelshøgskolen i Trondheim, se Revisjon og Regnskap nr. 6/2016, fremgår det at små aksjeselskap som velger bort revisjon endrer skatteatferd. Selskapene blir mer "skatteaggressive", dvs. at de har klart større tilbøyelighet til skatteplanlegging, skatteomgåelser og til skatteunndragelser. I tillegg ble det avdekket en

sammenheng ved ikke å benytte regnskapsfører og skatteaggressivitet, og at skatteaggressiviteten økte med styreleders eierandel.

Utvalget har videre kommet til at det ikke er tilstrekkelig sterke grunner til å videreføre revisjonsplikt for morselskap der virksomheten i konsernselskapene samlet sett ligger under dagens terskelverdier.

NØF er skeptisk til å fjerne revisjonsplikt for morselskap, blant annet fordi det innen konsern er mange og kompliserte skatte- og avgiftsrettslige problemstillinger. Vi frykter derfor flere feil på dette området, som er komplisert også regnskapsmessig.

Det bør også vurderes om Skatteetaten i forskrift bør få adgang til å kunne pålegge risikoutsatte bransjer revisjonsplikt, ikke bare i enkeltsaker slik det er i dag.

Kapittel 13.3 Revisjon av mellombalanser

Utvalget forslår at plikten til revisjon av mellombalanser oppheves for selskaper som har fravalgt revisjon etter aksjeloven § 7-6.

NØF mener at dette forslaget er uheldig og støtter de siterte vurderingene fra departementene. Disposisjoner med bakgrunn i mellombalanser kan ha vesentlige skattemessige effekter og det er derfor avgjørende at tallene er korrekte. Da mellombalansene ikke er direkte tilgjengelige via årsregnskap/næringsoppgave, kan ikke skattemyndighetene kontrollere/vurdere innholdet i de skattemessige disposisjonene. Det er derfor viktig at revisjonsplikten opprettholdes.

Kapittel 13.4 Særattestasjoner

Utvalget foreslår flere endringer i gjeldende krav til særattestasjoner. Enkelte krav foreslås opphevet.

NØF ser nødvendigheten av en samlet gjennomgang av disse kravene. Generelt vil vi påpeke at attestasjonene i stor grad gjelder informasjon og tallgrunnlag som kan brukes til skatte- og avgiftsmessige disposisjoner. Skatteetaten som kreditor derfor har stor nytte av uavhengige bekreftelser.

Utvalget vurderer blant annet om andre yrkesgrupper eller institusjoner skal gis adgang til å utstede slike særattestasjoner. Dette er særlig aktuelt for selskaper som har valgt bort revisjon. Etter vårt syn er det helt avgjørende at bekreftelsen foretas av yrkesgrupper som har nødvendig fagkompetanse, samt tillit hos brukerne.

NØF vil bemerke følgende til noen av forslagene:

Stiftelse med penger innskudd i penger

Utvalget foreslår unntak fra krav om ekstern bekreftelse av innskudd opp til 100 000 kroner og at advokater kan utstede en slik bekreftelse. NØF er skeptisk til å sette en slik beløpsgrense, da mange selskaper da vil slippe krav til bekreftelse. Vi viser til at utvalget også mener at bekreftelsen har en viktig kontrollfunksjon.

Kapitalnedsettelse til utdeling og andre formål

Utvalget foreslår å oppheve kravene i aksjeloven § 12-2 (2) sjette punktum og § 12-6 nr. 3

om bekreftelse av kapitaldekning og bekreftelse om kreditorinnsigelse. NØF er skeptisk til dette forslaget da dette kan øke risikoen for bl.a. ulovlige utdelinger.

Stiftelse med tingsinnskudd og fusjoner/fisjoner

Utvalget foreslår å oppheve krav til uttalelse fra revisor om utkast til åpningsbalanse. Dette forslaget forutsetter at krav til åpningsbalanse videreføres.

NØF mener at kravet til åpningsbalanse bør videreføres og at revisors uttalelse i den sammenheng er viktig av kontrollhensyn.

Kapittel 14 Oppløsning og avvikling

Utvalget foreslår at aksjelovens regler om avviklingsbalanse og revidert sluttoppgjør ikke videreføres.

NØF påpeker at særlig avviklingsbalansen gir nødvendig informasjon om selskapets status som ikke kan gjenfinnes direkte i årsregnskapet.

Med hilsen
for Norsk Øko-Forum
Jan-Egil Kristiansen
leder faglig utvalg